

Quicksan Natuurwaardenonderzoek Verhuellweg 35 in Doesburg

In het kader van de Flora- & Faunawet en pré-toets natuurbeschermingswet

Colofon

Quickscan natuurwaardenonderzoek Verheullegweg 35 in Doesburg

In het kader van de Flora- & Faunawet en pré-toets natuurbeschermingswet

Uitgevoerd door:
Natuurbank Overijssel

Opdrachtgever: Van Westreenen
Contactpersoon: dhr. G. Navis

Projectnummer en versie: 543b, versie 1.2		Status: concept
Projectleider: Ing. P. Leemreise	Veldmedewerker(s): Ing. P. Leemreise	Rapportdatum: 5 november 2014
Ligging projectgebied: Verhuellweg 35 in Doesburg	Amersfoortcoördinaten: X206.976 Y448.897	

Correspondentieadres:
Postbus 206
7480 AE Haaksbergen
info@natuurbankoverijssel.nl

@natuurbankOverijssel

Inhoudsopgave

Samenvatting.....	3
1. Inleiding.....	4
2. Het onderzoeksgebied	5
2.1 Situering.....	5
2.2 Beschrijving van het plangebied	5
3 Voorgenomen activiteiten.....	6
3.1 Algemeen.....	6
3.2 Mogelijk effect van de voorgenomen activiteiten op beschermde soorten en/of –nesten.....	7
3.3 Vaststellen van de invloedssfeer.....	7
3.4 Vaststellen van het onderzoeksgebied.....	8
4. Gebiedsbescherming	9
4.1 Algemeen.....	9
4.2 Natura 2000-gebied en Beschermd Natuurmonument-gebied	9
4.3 Gelders Natuurnetwerk.....	10
4.4 Ganzenfoerageergebied en weidevogelgebied	11
4.5 Slotconclusie	12
5. Soortenbescherming; het onderzoek	13
5.1 Methode	13
5.2 Verwachting	14
5.3 Resultaten	14
5.4 Toetsingskader	15
5.5 Wettelijke consequenties van de beoogde ingreep.....	16
5.6 Historische gegevens.....	18
5.7 Volledigheid van het onderzoek.....	18
6. Conclusies en advies.....	19
Bijlagen:	20

Samenvatting

Er zijn concrete plannen voor de bouw van een nieuwe ligboxenstal en de aanleg van een nieuwe sleufsilos op het adres Verhuellweg 35 in Doesburg. Natuurbank Overijssel is gevraagd om te onderzoeken of de voorgenomen activiteit in overeenstemming is met de Flora- en Faunawet en wet- en regelgeving met betrekking tot beschermd natuurgebied en de Ecologische Hoofdstructuur.

Er is in het onderzoeksgebied gekeken naar de aanwezigheid van beschermde planten en dieren, nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde diersoorten, die door de uitvoering van de voorgenomen activiteiten vernield of verstoord worden. Ook is onderzocht of de voorgenomen activiteit een negatief effect heeft op beschermde leefgebieden van dieren in de directe omgeving van het plangebied. Tevens is onderzocht of voorgenomen activiteit een negatief effect heeft op beschermde natuurgebieden zoals Natura 2000-gebied en het Gelders NatuurNetwerk.

De voorgenomen activiteit wordt gezien als 'ruimtelijke ontwikkeling'. Voor het verstoren van soorten van tabel 1 geldt een algemene vrijstelling. Deze vrijstelling geldt ook voor soorten van tabel 2 van de Ff-wet, mits er gewerkt wordt volgens een goedgekeurde gedragscode. Gelet op de voorgenomen activiteit zal dat de 'Gedragscode voor de bouw- en ontwikkelingssector' zijn. Deze is opgesteld door 'Bouwend Nederland' en de Vereniging van Nederlandse Projectontwikkeling Maatschappijen NEPROM (zie: www.NEPROM.NL). Deze gedragscode geeft aan hoe bedrijven zorgvuldig met beschermde diersoorten en plantensoorten op bouwplaatsen kunnen omgaan. Voor het verstoren van soorten uit tabel 3, evenals het verstoren van bezette vogelnesten en jaar rond beschermde vogelnesten dient een ontheffing aangevraagd te worden.

Het onderzoeksgebied bestaat bijna volledig uit intensief beheerd soortenarm grasland en een smalle strook struweelrand met enkele bomen. Het plangebied behoort mogelijk tot het functionele leefgebied van sommige algemene- en weinig kritische zoogdieren-, amfibieënsoorten en vogels. Van de vogels die in het gebied nestelen zijn uitsluitend de bezette nesten (eieren/jonge vogels) beschermd, niet de oude nesten of de nestplaats. Werkzaamheden die leiden tot het verstoren van vogelnesten dienen buiten de voortplantingsperiode van vogels uitgevoerd te worden.

De in het onderzoeksgebied voorkomende zoogdieren- en amfibieënsoorten staan vermeld in tabel 1 van de Ff-wet. Voor deze soorten geldt een algemene vrijstelling voor het verstoren, verwonden en doden. De amfibieën- en zoogdiersoorten benutten het gebied hoofdzakelijk als foerageergebied. Mogelijk overwinteren sommige amfibieën in de strooisellaag onder de struweelrand. Om dieren in winterrust niet te verstoren dient de struweelhaag bij voorkeur in de nazomer gerooid te worden. Omdat de dieren incidenteel en in lage aantallen in het gebied voorkomen hoeven er geen nadere maatregelen in het kader van de algemene zorgplicht uitgevoerd te worden. De voorgenomen activiteit heeft geen negatief effect op beschermde soorten zoals vermeld in tabel 2-3 van de Ff-wet. Er hoeft geen nader onderzoek uitgevoerd te worden en er hoeft geen ontheffing ex. art. 75C van de Ff-wet aangevraagd te worden.

Het onderzoeksgebied ligt niet in een Natura 2000-gebied dat is aangewezen als vogelrichtlijngebied. Het gebied is van belang als foerageergebied voor ganzen en zwanen. Door de voorgenomen activiteit gaat foerageergebied voor deze soorten verloren. In een apart onderzoek (voortoets¹) dient het effect van de voorgenomen activiteit op duurzame instandhoudingsdoelen van het Natura 2000-gebied getoetst te worden.

¹ De voortoets/oriëntatiefase houdt in dat in overleg met het bevoegd gezag een globale toetsing (voortoets) wordt gedaan waarmee een indicatie wordt verkregen over de mogelijke negatieve effecten en welke procedurele vervolgstappen nodig zijn. Als tijdens de voortoets/oriëntatiefase al duidelijk wordt dat er zeker geen negatieve effecten zijn dan is er geen vergunningplicht en hoeft de initiatiefnemer verder niets te doen. In het andere geval volgt een nadere toetsing. Deze fase helpt initiatiefnemers om in een vroeg stadium een overzicht te krijgen wat aan onderzoek en procedures (en daarmee tijd en kosten) noodzakelijk zal zijn. Dit kan helpen om in een vroeg stadium het succes op realisatie van de activiteit te toetsen en zo nodig de activiteit aan te passen.

1. Inleiding

Er zijn concrete plannen voor de bouw van een nieuwe ligboxenstal en de aanleg van een nieuwe sleufsilo op het adres Verhuellweg 35 in Doesburg. Natuurbank Overijssel is gevraagd om te onderzoeken of de voorgenomen activiteit in overeenstemming is met de Flora- en Faunawet en wet- en regelgeving met betrekking tot beschermd natuurgebied en de Ecologische Hoofdstructuur.

Er is in het onderzoeksgebied gekeken naar de aanwezigheid van beschermde planten en dieren, nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde diersoorten, die door de uitvoering van de voorgenomen activiteiten vernield of verstoord worden. Ook is onderzocht of de voorgenomen activiteit een negatief effect heeft op beschermde leefgebieden van dieren in de directe omgeving van het plangebied. Tevens is onderzocht of voorgenomen activiteit een negatief effect heeft op beschermde natuurgebieden zoals Natura 2000-gebied en het Gelders NatuurNetwerk.

Voorliggend rapport beschrijft het onderzoeksgebied, de onderzoeksopzet, de resultaten van het onderzoek en de wettelijke consequentie.

2. Het onderzoeksgebied

2.1 Situering

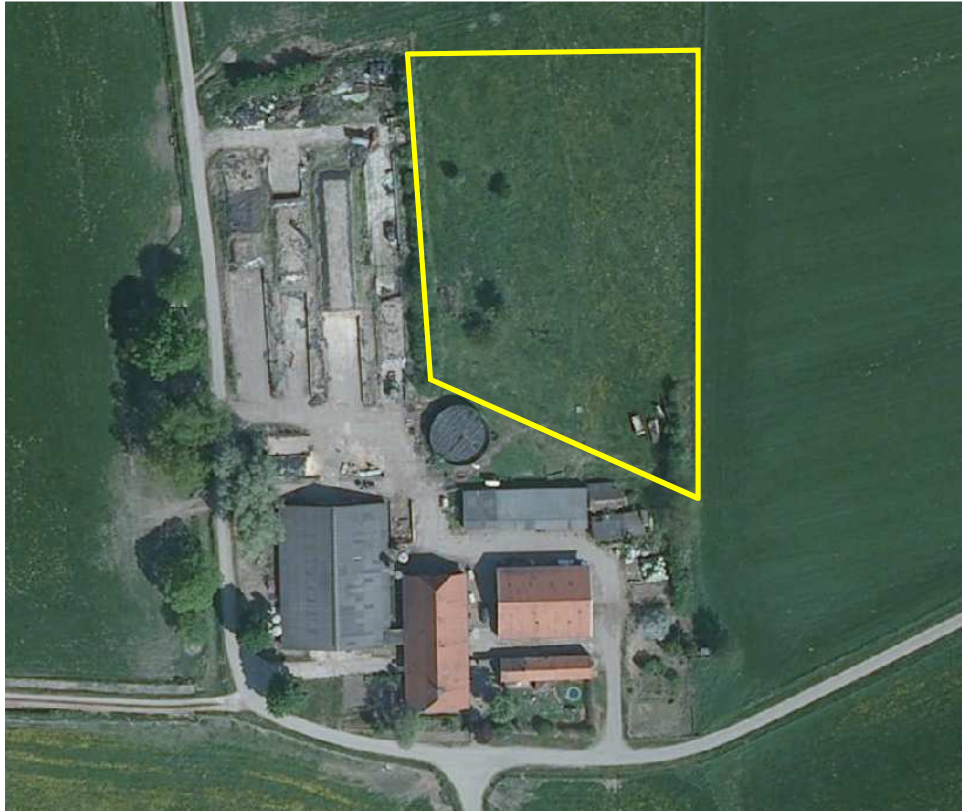
Het plangebied is gelegen aan de Verhuellweg 35 in Doesburg. Het ligt in de Fraterwaard net noorden van Doesburg. Het wordt omgeven door agrarisch cultuurland. Op onderstaande afbeelding wordt de globale ligging van het plangebied met de gele cirkel weergegeven.

Globale ligging van het onderzoeksgebied in de omgeving. Het onderzoeksgebied wordt met de gele cirkel aangeduid. Bron: Google Maps

2.2 Beschrijving van het plangebied

Het plangebied ligt naast een bestaande agrarisch erf. Het bestaat uit grasland met een monocultuur van raaigras. Langs de rand van het plangebied, in de zuidoosthoek, staan drie essen en een struweelhaag. Bebouwing en open water ontbreken in het plangebied. Op onderstaande verbeelding wordt het plangebied weergegeven met een gele lijn.

Detailopname van het onderzoeksgebied. Bron: Google Maps.

3 Voorgenomen activiteiten

3.1 Algemeen

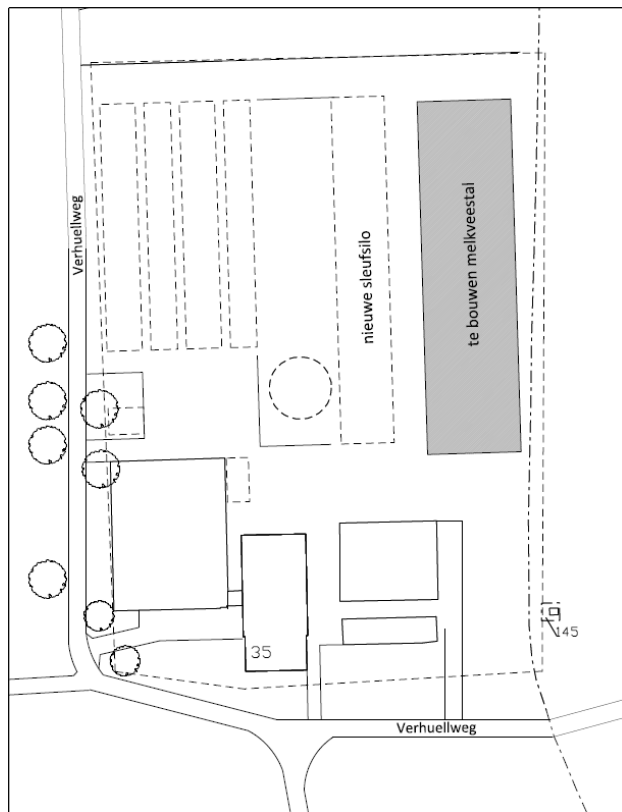
De voorgenomen activiteit bestaat uit het bouwen van een nieuwe ligboxenstal en de aanleg van een sleufsilo. Ten gevolge van de bouw van de stal en de sleufsilo wordt de noordzijde van het erf heringericht. Een bestaande struweelhaag zal vermoedelijk gerooid worden.

Het nieuwe erf wordt landschappelijk ingepast. Vermoedelijk wordt een struweelhaag aan de noord- en oostzijde van de stal aangelegd.

De volgende werkzaamheden worden uitgevoerd om tot het wenselijke eindbeeld te komen;

- Bouwrijp maken bouwplaats;
- Bouwen stal en sleufsilo;
- Landschappelijke inpassing middels de aanleg van landschappelijke beplanting.

Op onderstaande verbeelding wordt de wenselijke nieuwbouw weergegeven.

Overzicht van te handhaven gebouwen (rood en groen gearceerd) en te slopen bebouwing (geel gearceerd).

3.2 Mogelijk effect van de voorgenomen activiteiten op beschermde soorten en/of –nesten

De voorgenomen activiteit heeft mogelijk een negatieve invloed op beschermde soorten en natuurgebied. We onderscheiden de volgende negatieve invloeden:

Mogelijke tijdelijke invloeden:

- Geluid, licht, stof en trillingen door bouwwerkzaamheden;

Mogelijke permanente invloeden:

- Mogelijk afname/verdwijnen van beschermde vaste rust- of verblijfplaatsen en/of jaar rond beschermde nesten;
- Vernielen/verdwijnen van beschermde soorten;
- Aantasting van de kwaliteit van het leefgebied van beschermde soort en;
- Aantasting van de kwaliteit van beschermde natuurgebieden.

3.3 Vaststellen van de invloedsfeer

Naast een tijdelijk effect in het onderzoeksgebied, kan het voorkomen dat een voorgenomen activiteit een negatief effect heeft op beschermde soorten of beschermd natuurgebied buiten het onderzoeksgebied. Dit noemen we de invloedsfeer. De omvang van de invloedsfeer wordt bepaald door de aard en omvang van de tijdelijke en/of permanente nieuwe situatie. Het effect van het negatieve effect verschilt per soorten en soortgroep.

Beoordeling van de invloedsfeer van de voorgenomen activiteit:

De invloedsfeer van de voorgenomen activiteit wordt als lokaal beschouwd. Dat wil zeggen dat er geen negatief effect van de bouw en exploitatie merkbaar is buiten het plangebied. Mogelijk zijn tijdens de bouwfase geluid, trilling of stof merkbaar buiten het plangebied. Deze effecten zijn incidenteel en kortdurend en heeft geen negatief effect op beschermde soorten of natuurgebied in de omgeving.

Bij de beoordeling van de invloedsfeer wordt het mogelijke effect van een verhoogde uitstoot van milieuverontreinigende stoffen door uitbreiding van de veestapel niet meegenomen. De beoordeling van dit mogelijke negatieve effect op beschermd leefgebied wordt beoordeeld in het kader van de omgevingsvergunning.

3.4 Vaststellen van het onderzoeksgebied

Vanwege de lokale invloedsfeer van de voorgenomen activiteit lokaal, is het onderzoeksgebied gelijk aan het plangebied. De activiteit heeft immers geen negatief effect op soorten en gebieden erbuiten.

4. Gebiedsbescherming

4.1 Algemeen

In dit hoofdstuk kort ingegaan op het mogelijke effect van de voorgenomen activiteit op beschermd natuurgebied en de Ecologische Hoofdstructuur.

4.2 Natura 2000-gebied en Beschermd Natuurmonument-gebied

De bescherming van Natura 2000-gebied en Beschermd Natuurmonument-gebied wordt geregeld via de Natuurbeschermingswet. Provincies vormen het bevoegd gezag voor de duurzame veiligstelling van deze gebieden in hun provincie. Voor activiteiten die leiden tot aantasting van de duurzame instandhouding van deze gebieden dient een natuurbeschermingswetvergunning aangevraagd te worden.

Ligging van het plangebied t.o.v. beschermd natuurgebied

Het plangebied ligt in het Natura 2000-gebied 'Rijntakken' (bron: Synbiosys Alterra 2014) zoals zichtbaar onderstaande verbeelding.

Begrenzing van het Natura 2000-gebied 'Rijntakken'

Het Natura 2000-gebied Rijntakken omvat vier deelgebieden, waaronder het gebied 'Uiterwaarden IJssel'. In dit deelgebied ligt het plangebied. Het gebied is aangewezen als Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijngebied. De uiterwaarden IJssel omvatten het merendeel van de buitendijkse delen van het rivierengebieden van de IJssel; de hoofdstroom zelf is niet in het richtlijngebied meebegrensd. Een beperkt deel hiervan is aangemeld onder de Habitatrichtlijn. Een aantal vrijwel onvergraven en reliëfrijke uiterwaarden zoals Cortenoever, Rammelwaard, Ravenswaard en Scherenwelle, vormt hier een kleinschalig oud cultuurlandschap met daarin stroomdalgraslanden, kievitsbloemhooilanden en glanshaverhooilanden. Andere reliëfrijke delen en gebieden die aansluiten op de zandgronden zijn van belang vanwege hardhoutooibos. De IJsselmonding is van belang voor rivierfonteinkruid. De uiterwaarden IJssel is een belangrijk broedgebied voor soorten van natte, ruige graslanden (porseleinhoen, kwartelkoning) en drijvende waterplantenvegetaties (zwarte stern). En is daarnaast van enig belang voor soorten van bosrijke watergebieden met voldoende vis (aalscholver, ijsvogel). Ook is het gebied belangrijk als rust- en foerageergebied voor aalscholver, kleine zwaan, wilde zwaan, kolgans, smient, slobend, tafeleend, nonnetje, grote zaagbek, meerkoet, kievit, grutto en reuzenster en van belang voor fuut, kleine

zilverreiger, lepelaar, grauwe gans, krakeend, wintertaling, wilde eend, pijlstaart, kuifeend, visarend, slechtvalk, scholekster en tureluur. Voor de wilde zwaan, kolgans, kievit en de grutto is het één van de belangrijkste gebieden in Nederland.

Het plangebied en de directe omgeving zijn niet van belang voor de duurzame instandhouding van zeldzame habitattypen, habitatsoorten en broedvogelsoorten. De betekenis van het plangebied en de directe omgeving wordt afgeleid aan de betekenis welke het gebied heeft voor niet-broedvogelsoorten, specifiek aan herbivoren. De vette grasweiden in en rondom het plangebied worden o.a. als foerageergebied gebruikt door verschillende ganzensoorten zoals de Kolgans, Grauwe Gans, en de Toendrarietgans en mogelijk incidenteel voor soorten als Wilde- en Kleine Zwaan.

Effectbeoordeling

Door de bouw van de stal en de aanleg van de randbeplanting gaat Natura 2000-gebied verloren. De ligging, direct naast een bestaand agrarisch bedrijf maakt het plangebied niet direct tot een geschikt foerageergebied voor ganzen vanwege de afstand die deze soorten aanhouden tot bebouwing en (drukke) doorgaande wegen, maar door het verleggen van de bouwgrens wordt ook deze grens verlegd en wordt een klein oppervlak foerageergebied voor ganzen ongeschikt

Conclusie

Het plangebied ligt in Natura 2000-gebied. Door de bouw van de stal wordt foerageergebied voor ganzen en zwanen aangetast. Een aparte beoordeling dient opgesteld te worden om aan te tonen dat de voorgenomen activiteit geen negatief effect op de instandhoudingsdoelen van het Natura 2000-gebied heeft.

4.3 Gelders Natuurnetwerk

Sinds de vaststelling van de omgevingsvisie Gelderland spreekt de provincie niet meer over de EHS, maar over het Gelders Natuurnetwerk. Bijna de helft van Gelderland bestaat uit natuur. Samen met het zeer gevarieerde landschap is dit het kapitaal van Gelderland. De rijke Gelderse natuur en het landschap dragen bij aan het welzijn van de bevolking en zijn ook van grote economische betekenis. De provincie Gelderland vindt het dan ook belangrijk goed voor de natuur te zorgen, samen met burgers, bedrijven, gemeenten en maatschappelijke organisaties.

De provincie wil de natuur van het Gelders Natuurnetwerk beschermen tegen aantasting en heeft daarom regels opgenomen in de Omgevingsverordening. Centraal staat de bescherming van de kernkwaliteiten. De kernkwaliteiten bestaan uit bestaande natuurwaarden, uit nog te ontwikkelen potentiële waarden en de omgevingscondities zoals stilte. De (nog te ontwikkelen) natuurwaarden zijn beschreven en als bijlage bij deze visie en bij de Omgevingsverordening opgenomen. De omgevingscondities zijn in de bijlage bij de Omgevingsverordening wel benoemd, maar er heeft geen provinciedekkende inventarisatie plaatsgevonden. Bij projecten kan op maat een effectbeschrijving worden gemaakt voor de relevante omgevingscondities.

Ligging van het plangebied t.o.v. het Gelders Natuurnetwerk

Het plangebied ligt in de Groene Ontwikkelingszone. De Groene Ontwikkelingszone behoort niet tot het Gelders Natuurnetwerk (Provincie Gelderland, 2014). De GO bestaat uit alle gebieden met een andere bestemming dan natuur binnen de voormalige Gelderse EHS. Het beleid met betrekking tot de GO is gericht op het versterken van de ecologische samenhang door de aanleg van ecologische verbindingzones, waaronder landgrensoverschrijdende klimaatcorridors. De ontwikkelingsdoelstelling is tweeledig: ontwikkeling van functies in combinatie met versterking van de kernkwaliteiten natuur en landschap. In de GO worden natuur- en landschapselementen aangelegd ter verbetering van de migratiemogelijkheden voor planten en dieren volgens de ontwikkelingsmodellen beschreven in Bijlage 7 'kernkwaliteiten GO' als onderdeel van de Omgevingsverordening Gelderland. Binnen de Groene Ontwikkelingszone (GO) is ruimte voor beperkte uitbreiding van bestaande bedrijven, woningen en bouwwerken en alle andere functies, steeds wel onder de voorwaarde dat de kernkwaliteiten per saldo

worden versterkt. Daarbij gaat het vooral om versterking van de ecologische samenhang tussen aangrenzende natuurgebieden. Dat kan door de aanleg van natuur- en landschapselementen in een ruimtelijke samenhang zoals beschreven in de ontwikkelingsdoelen voor de verbindingzones. Een goede landschappelijke inpassing van nieuwe bouwwerken is daarbij ook altijd gevraagd.

Ligging van het plangebied in het Gelders Natuurnetwerk.

Effectbeoordeling

Het plangebied behoort niet tot het Gelders Natuur Netwerk, maar ligt in de Gelderse Ontwikkelingszone (GO). De invloedssfeer van de voorgenomen activiteit is lokaal. De voorgenomen activiteit heeft geen negatief effect op de kernkwaliteiten en omgevingscondities van het GNN buiten het onderzoeksgebied.

Conclusie

Het onderzoeksgebied ligt niet in het Gelders Natuurnetwerk, maar in de groene ontwikkelingszone.

4.4 Ganzenfoerageergebied en weidevogelgebied

De ganzenfoerageergebieden en de weidevogelgebieden zijn een bijzonder onderdeel van de Groene Ontwikkelingszone.

Het aanwijzen van foerageergebieden is noodzakelijk om aan te geven waar wel en waar geen schadebestrijding van de kolgans, grauwe gans en smient kan plaatsvinden. Het GS-besluit dient dus primair als basis voor de provinciale vrijstellingsverordening (gericht op opzettelijk verstoren) en voor de ontheffingverlening voor schadebestrijding door de faunabeheereenheden. Grondgebruikers binnen de aangewezen foerageergebieden komen voor een schadevergoeding van het Faunafonds in aanmerking. De provincie en haar partners willen in de nog perspectiefvolle weidevogelgebieden een landbouwpraktijk stimuleren en in stand houden die rekening houdt met weidevogels.

Ligging van het plangebied in ganzenfoerageergebied en weidevogelgebied

Het plangebied ligt in zowel ganzenfoerageergebied als weidevogelgebied.

Effectbeoordeling van de voorgenomen activiteit

Door de bouw van de stal wordt een beperkt areaal ganzenfoerageergebied en weidevogelgebied omgezet naar bebouwing. Hierdoor gaat een klein oppervlakte ganzenfoerageergebied en weidevogelgebied verloren. De ligging in beide gebieden heeft geen formele gevolgen voor de

voorgenomen activiteit. De ligging in deze gebieden maakt het mogelijk om voor bepaalde subsidies in aanmerking te komen.

4.5 Slotconclusie

Het onderzoeksgebied ligt in het Natura 2000-gebied 'IJsseluitwaarden' en het een bijzonder onderdeel van de Groene ontwikkelingszone. Door de voorgenomen activiteit gaat Natura 2000-gebied verloren, evenals ganzenfoerageergebied en weidevogelgebied. Een aparte rapportage zal noodzakelijk zijn om aan te geven in hoeverre de voorgenomen activiteit de instandhoudingsdoelen van het Natura 2000-gebied aantast.

5. Soortenbescherming; het onderzoek

5.1 Methode

In het kader van het natuurwaardenonderzoek is het onderzoeksgebied op 3 november 2014 onderzocht op het voorkomen van beschermde planten en dieren en de potentiële aanwezigheid van deze soorten (geschiktheid van het gebied voor de desbetreffende soorten). Er zijn verder geen andere aanvullende onderzoeken uitgevoerd m.b.t. vogels, vleermuizen, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers. De inventarisatie is te voet in het terrein uitgevoerd onder geschikte weersomstandigheden (bewolkt, temperatuur 13 °C en een matig zuidwestenwind).

Bij het bepalen van de mogelijke aantasting van beschermde soorten is gebruik gemaakt van de volgende onderdelen:

- Veldbezoek op 4 november
- Aanvullend bronnenonderzoek (o.a. waarneming.nl, telmee.nl, internet);

Specifieke relevante literatuurbronnen zijn o.a.

- Digitale atlas van amfibieën en reptielen (RAVON 2014)
- Nieuwe atlas van de Nederlandse flora

Flora en vegetatie

Het onderzoeksgebied is visueel onderzocht op het voorkomen van beschermde planten. De onderzoeksperiode is beperkt geschikt voor floristisch onderzoek omdat de onderzoeksperiode buiten de bloeitijd van sommige soorten ligt. Dit maakt floristisch onderzoek moeilijker waardoor sommige soorten makkelijker over het hoofd gezien worden. Op basis van standplaatsfactoren en abiotische parameters kan een goede inschatting gemaakt worden wat de potentie van het onderzoeksgebied is en of de uitgevoerde inventarisatie voldoet aan de gestelde eisen.

Vogels

Het gebied is visueel onderzocht op het voorkomen van broedvogels, specifiek de mogelijkheid dat er zich nesten, potentiële nestlocaties, beschermde vaste rust en -verblijfplaatsen in het onderzoeksgebied bevinden. De onderzoeksperiode is beperkt geschikt om alle in Nederland voorkomende broedvogels vast te stellen omdat slechts weinig soorten nog territorium-indicerend gedrag vertonen en/of bezette nesten hebben. De zomergasten zijn in deze tijd van het jaar vertrokken naar zuidelijkere oorden. Op basis van een beoordeling van de biotoop kan een goede inschatting gemaakt worden van de potentieel aanwezige soorten.

Zoogdieren

Het onderzoeksgebied is visueel onderzocht op het voorkomen van beschermde zoogdieren. Er is gekeken naar graaf, vraat-, krabsporen, uitwerpselen, prooiresten, pootafdrukken, haren en holen. De onderzoeksperiode is geschikt voor onderzoek naar grondgebonden zoogdieren en vleermuizen. Voor onderzoek bereikbare potentieel geschikte verblijfplaatsen van zoogdieren (incl. vleermuizen) in gebouwen en/of natuurlijke holen zijn visueel geïnspecteerd. Hierbij is gebruik gemaakt van een endoscoop met minicamera om holle ruimtes te inspecteren. Op basis van de bouwstijl, gebruikte materialen, staat van onderhoud en de landschappelijke kenmerken van het onderzoeksgebied, kan een goede inschatting gemaakt worden van de potentiële functie van het onderzoeksgebied voor vleermuizen en of de uitgevoerde inventarisatie voldoet aan de gestelde eisen.

Amfibieën & reptielen

Het onderzoeksgebied is visueel onderzocht op het voorkomen van amfibieën en reptielen. De onderzoeksperiode is ongeschikt voor onderzoek naar amfibieën en reptielen. Deze dieren verblijven in deze periode van het jaar in de overwinteringslocaties en zijn niet eenvoudig waar te nemen. Op basis van

landschappelijke kenmerken kan goed beoordeeld worden wat de potentie van het onderzoeksgebied is voor beschermde soorten en of de uitgevoerde inventarisatie voldoet aan de gestelde eisen.

Dagvlinders

Het onderzoeksgebied is niet onderzocht op het voorkomen van libellen omdat potentieel geschikt functioneel leefgebied voor libellen ontbreekt.

Libellen

Het onderzoeksgebied is niet onderzocht op het voorkomen van libellen omdat potentieel geschikt functioneel leefgebied voor libellen ontbreekt.

Kevers en mieren

Het onderzoeksgebied is niet onderzocht op het voorkomen van kevers en mieren omdat potentieel geschikt functioneel leefgebied voor deze soorten ontbreekt.

Vissen en kreeftachtige

Het onderzoeksgebied niet onderzocht op het voorkomen van vissen en kreeftachtige. In het onderzoeksgebied ontbreekt potentieel leefgebied voor deze soorten.

5.2 Verwachting

Op basis van bronnenonderzoek, landschappelijke karakteristieken, bouwstijl en gebruikte bouwmaterialen, aard, omvang en gebruik van het onderzoeksgebied, dan lijkt het onwaarschijnlijk dat er beschermde soorten worden aangetroffen uit de volgende groepen:

- Libellen;
- Kevers;
- Dagvlinders;
- Vissen en kreeftachtigen;
- Reptielen;
- Vaatplanten;

Mogelijk komen de volgende soortgroepen in het gebied voor:

- Vleermuizen (foerageergebied, verblijfplaatsen);
- Vogels
- Grondgebonden zoogdieren (algemene- en weinig kritische soorten);
- Amfibieën (algemene- en weinig kritische soorten);

5.3 Resultaten

Planten

Er zijn in het onderzoeksgebied geen beschermde soorten aangetroffen. De inrichting en het gevoerde beheer maken het gebied tot een nagenoeg ongeschikte groeiplaats voor beschermde soorten. Het onderzoeksgebied bestaat uit een monocultuur van (Engels) raaigras en sommige andere soorten die bestand zijn tegen het intensieve beheer en bijbehorende mestgift.

Broedvogels

Het is aannemelijk dat er vogels nestelen in de struweelrand in het onderzoeksgebied. Daarbij gaat het mogelijk om soorten als Merel, Houtduif en Heggenmus.

Zoogdieren; vleermuizen

Geschikte verblijfplaatsen voor vleermuizen ontbreken in het onderzoeksgebied. Mogelijk wordt het onderzoeksgebied benut door vleermuizen als foerageergebied. De betekenis van het onderzoeksgebied als foerageergebied is zeer beperkt vanwege de geringe oppervlakte, de inrichting en het gevoerde beheer. Het onderzoeksgebied vormt geen schakel in een lijnvormig landschapselement. Het maakt daarom geen onderdeel uit van een vliegroute van vleermuizen.

Grondgebonden zoogdieren

Er zijn in het onderzoeksgebied geen grondgebonden zoogdieren waargenomen, maar mogelijk behoort het onderzoeksgebied tot het functionele leefgebied van sommige algemene- en weinig kritische soorten als haas, egel en bunzing. Deze benutten het gebied vermoedelijk uitsluitend als foerageergebied. In het onderzoeksgebied zijn geen vaste rust- of voortplantingsplaatsen waargenomen.

Amfibieën & reptielen

In het onderzoeksgebied zijn geen amfibieën en reptielen waargenomen. Mogelijk behoort de struweelrand in het plangebied tot het functionele leefgebied van sommige algemene- en weinig kritische amfibieënsoorten als gewone pad, kleine watersalamander en bruine kikker. Deze benutten het gebied mogelijk als foerageergebied en als winterverblijfplaats. Amfibieën overwinteren onder andere in de strooisellaag van opgaande beplanting zoals aanwezig onder de struweelhaag. De inrichting en het gevoerde beheer maken het plangebied tot een ongeschikte habitat voor reptielen. Amfibieën hebben geen voortplantingslocatie in het plangebied.

Dagvlinders

Er zijn geen beschermde soorten aangetroffen. Er is in het onderzoeksgebied geen geschikt leefgebied aanwezig voor beschermde soorten.

Libellen

Er zijn geen beschermde soorten aangetroffen. Er is in het onderzoeksgebied geen geschikt leefgebied aanwezig voor beschermde soorten.

Kevers en mieren

Er zijn geen beschermde soorten aangetroffen. Er is in het onderzoeksgebied geen geschikt leefgebied aanwezig voor beschermde soorten.

Vissen en kreeftachtigen

Er zijn geen beschermde soorten aangetroffen. Er is in het onderzoeksgebied geen geschikt leefgebied aanwezig voor beschermde soorten.

5.4 Toetsingskader

Voor het verstoren van soorten van tabel 1 is geldt een algemene vrijstelling indien er sprake is van een ruimtelijke ontwikkeling en/of bestendig beheer. Voor verstoren van soorten uit tabel 2 van de Ff-wet geldt ook een vrijstelling, mits er gewerkt wordt volgens een goedgekeurde gedragscode. Wel dient rekening gehouden te worden met jaar rond beschermde nesten en leefgebieden, evenals met bezette vogelnesten. Soorten uit tabel 3 zijn beschermd. Voor het uitvoeren van werkzaamheden die leiden tot verstoring of het doden van soorten is een ontheffing noodzakelijk. Dit is ook noodzakelijk voor het uitvoeren van werkzaamheden die leiden tot verstoring of het doden van soorten, wanneer er niet gewerkt wordt volgens een goedgekeurde gedragscode.

Voorgenomen activiteit wordt gezien als 'ruimtelijke ontwikkeling'. Voor het verstoren van soorten van tabel 1 geldt een algemene vrijstelling. Deze vrijstelling geldt ook voor soorten van tabel 2 van de Ff-wet, mits er gewerkt wordt volgens een goedgekeurde gedragscode. Gelet op de voorgenomen activiteit zal dat de 'Gedragscode voor de bouw- en ontwikkelingssector' zijn. Deze is opgesteld door 'Bouwend Nederland' en de Vereniging van Nederlandse Projectontwikkeling Maatschappijen NEPROM (zie: www.NEPROM.NL).

Deze gedragscode geeft aan hoe bedrijven zorgvuldig met beschermde dier- en plantensoorten op bouwplaatsen kunnen omgaan. Voor het verstoren van soorten uit tabel 3, evenals het verstoren van bezette vogelnesten en jaar rond beschermde vogelnesten dient een ontheffing aangevraagd te worden.

5.5 Wettelijke consequenties van de beoogde ingreep

Flora

De voorgenomen activiteit heeft geen negatief effect op beschermde plantensoorten en heeft daarom geen wettelijke consequentie. Op basis van standplaatsfactoren en abiotische parameters kan een goede inschatting gemaakt worden van de potentie van het onderzoeksgebied en of de uitgevoerde inventarisatie voldoet aan de gestelde eisen. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing wordt niet noodzakelijk geacht.

(Broed)vogels

Mogelijk nestelen er vogels in de struweelrand in het gebied. Daarbij gaat het om soorten waarvan uitsluitend de bezette nesten beschermd zijn, niet de oude nesten of de nestplaats. Voor het verstoren en/of vernielen van bezette nesten kan geen ontheffing van de verbodsbepalingen uit de Ff-wet verkregen worden omdat de voorgenomen activiteit niet wordt beschouwd als een in de wet genoemd wettelijk belang. Dat houdt in dat de struweelrand buiten de voortplantingsperiode van vogels gerooid dient te worden. De meest geschikte periode om de struweelrand te rooien is augustus-februari. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing wordt niet noodzakelijk geacht.

Zoogdieren; vleermuizen

Functionaliteit als verblijfplaats

Potentieel geschikte verblijfplaatsen van vleermuizen ontbreken in het onderzoeksgebied. De voorgenomen activiteit heeft geen negatief effect op eventueel aanwezige verblijfplaatsen in gebouwen net buiten het onderzoeksgebied. Er hoeft geen nader onderzoek uitgevoerd te worden en er hoeft geen ontheffing ex. art. 75C van de Ff-wet aangevraagd te worden voor dit aspect van het functionele leefgebied van vleermuizen.

Functionaliteit als leefgebied; foerageergebied

Op basis van gebiedskenmerken kan voldoende geconcludeerd worden over de functie van het plangebied als foerageergebied. Het is aannemelijk dat het gebied gebruikt wordt door sommige vleermuissoorten als foerageergebied. De betekenis van het gebied als foerageergebied is zeer beperkt vanwege de geringe oppervlakte, de inrichting en het gevoerde beheer. Door de voorgenomen activiteit wordt de kwaliteit van het functionele leefgebied van soorten niet aantoonbaar aangetast. Er hoeft geen nader onderzoek uitgevoerd te worden en er hoeft geen ontheffing ex. art. 75C van de Ff-wet aangevraagd te worden voor dit aspect van het functionele leefgebied van vleermuizen.

Functionaliteit als leefgebied; vliegroutes

Sommige vleermuissoorten benutten lijnvormige landschapselementen als vliegroute van- en naar de verblijfplaats. Op basis van gebiedskenmerken kan voldoende geconcludeerd worden over de functie van het onderzoeksgebied als vliegroute. Het gebied vormt geen verbindend onderdeel van een lijnvormig landschapselement en behoort daarom niet tot een verbindende schakel in een vliegroute. De voorgenomen activiteit heeft geen wettelijke consequentie m.b.t. dit aspect van het functionele leefgebied van vleermuizen. Er hoeft geen nader onderzoek uitgevoerd te worden en er hoeft geen ontheffing ex. art. 75C van de Ff-wet aangevraagd te worden voor dit aspect van het functionele leefgebied van vleermuizen.

Zoogdieren; grondgebonden soorten

Er zijn in het onderzoeksgebied geen vaste verblijfplaatsen van grondgebonden zoogdieren aangetroffen, maar mogelijk behoort het gebied tot het functionele leefgebied van sommige soorten die vermeld staan in tabel 1 van de Ff-wet. Deze soorten benutten het gebied als foerageergebied. Vaste verblijf- en/of voortplantingslocaties zijn niet aangetroffen. Voor soorten van tabel 1 geldt een algemene vrijstelling voor het verstoren, verwonden en doden. Omdat de dieren mobiel zijn en in lage aantallen in het gebied voorkomen hoeven er geen nadere maatregelen genomen te worden in het kader van de algemene zorgplicht. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing wordt niet noodzakelijk geacht.

Amfibieën en reptielen

Het onderzoeksgebied behoort niet tot het functionele leefgebied van reptielen, maar mogelijk behoort het gebied wel tot het functionele leefgebied van sommige soorten amfibieën die vermeld staan in tabel 1 van de Ff-wet. Deze soorten benutten het plangebied mogelijk als foerageergebied. Voor deze soorten geldt een algemene vrijstelling voor het verstoren, verwonden en doden. Vanwege de lage aantallen dieren in het gebied worden specifieke maatregelen in het kader van de algemene zorgplicht niet noodzakelijk geacht. De voorgenomen activiteit heeft geen wettelijke consequentie. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing wordt niet noodzakelijk geacht.

Dagvlinders

Het onderzoeksgebied behoort niet tot het functionele leefgebied van beschermde dagvlindersoorten. De voorgenomen activiteit heeft geen wettelijke consequentie. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing wordt niet noodzakelijk geacht.

Libellen

Het onderzoeksgebied behoort niet tot het functionele leefgebied van beschermde libellensoorten. De voorgenomen activiteit heeft geen wettelijke consequentie. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing wordt niet noodzakelijk geacht.

Kevers en mieren

Het onderzoeksgebied behoort niet tot het functionele leefgebied van beschermde kever- en mierensoorten. De voorgenomen activiteit heeft geen wettelijke consequentie. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing wordt niet noodzakelijk geacht.

Vissen en kreeftachtigen

Geschikte habitat voor vissen en kreeftachtigen ontbreekt in het onderzoeksgebied. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing wordt niet noodzakelijk geacht.

Soortgroep	Soorten planlocatie	Verbodsbepalingen*	aandachtspunt
Flora	Niet aanwezig	Niet van toepassing	geen
Zoogdieren; grondgebonden	Geen soorten van tabel 2-3	Niet van toepassing	geen
Broedvogels tijdens broedseizoen (1)	Onbekend, Houtduif, Merel	<i>Artikel 9: Verbod: opsporen, vangen, bemachtigen, doden, verwonden van beschermde</i>	Struweelrand rooien buiten de voortplantingsperiode

		<i>dieren</i> <i>Artikel 10: Verbod: opzettelijk verontrusten van beschermde dieren</i> <i>Artikel 12: Verbod: zoeken, rapen, beschadigen, vernielen of uit nesten nemen van eieren</i>	
Broedvogels, beschermde vaste nestplaatsen	Niet aanwezig	Niet van toepassing	geen
Vleermuizen; functionaliteit van het leefgebied (foerageergebied + vliegroutes)	Onbekend, mogelijk gewone dwergvleermuis	Niet van toepassing	geen
Vleermuizen; vaste verblijfplaatsen	Niet aanwezig	Niet van toepassing	geen
Reptielen	Niet aanwezig	Niet van toepassing	geen
Amfibieën	Geen tabel 2-3 soorten	Niet van toepassing	geen
Vissen	Niet aanwezig	Niet van toepassing	geen
Dagvlinders	Niet aanwezig	Niet van toepassing	geen
Libellen	Niet aanwezig	Niet van toepassing	geen
Overige ongewervelden	Niet aanwezig	Niet van toepassing	geen

(1) Het broedseizoen verschilt per soort. Indien werkzaamheden worden uitgevoerd in de periode september-februari is de kans op verstering van vogelnesten minimaal.

** Toelichting verbodsbepalingen tabel:*

Artikel 2: Zorgplicht en Zorgvuldig handelen ten aanzien van alle plant- en diersoorten, al dan niet beschermd

Artikel 8: Verbod: plukken, uitsteken, vernielen, beschadigen of verwijderen van beschermde planten

Artikel 9: Verbod: opsporen, vangen, bemachtigen, doden, verwonden van beschermde dieren

Artikel 10: Verbod: opzettelijk verontrusten van beschermde dieren

Artikel 11: Verbod: wegnemen, verstoren, aantasten van verblijfplaatsen en voortplantingsplaatsen

Artikel 12: Verbod: zoeken, rapen, beschadigen, vernielen of uit nesten nemen van eieren

Artikel 13: Verbod: onder zich hebben van beschermde planten, dieren, eieren of producten hiervan

Tabel 1. Aangetroffen of verwachte beschermde soorten (Ff-wet tabel 2 of 3) die mogelijk geschaad worden.

5.6 Historische gegevens

Van het onderzoeksgebied zijn geen historische gegevens bekend.

5.7 Volledigheid van het onderzoek

Het onderzoek is volledig uitgevoerd met geschikte weersomstandigheden. Het volledige onderzoeksgebied is onderzocht.

6. Conclusies en advies

De voorgenomen activiteit wordt gezien als 'ruimtelijke ontwikkeling'. Voor het verstoren van soorten van tabel 1 geldt een algemene vrijstelling. Deze vrijstelling geldt ook voor soorten van tabel 2 van de Ff-wet, mits er gewerkt wordt volgens een goedgekeurde gedragscode. Gelet op de voorgenomen activiteit zal dat de 'Gedragscode voor de bouw- en ontwikkelingssector' zijn. Deze is opgesteld door 'Bouwend Nederland' en de Vereniging van Nederlandse Projectontwikkeling Maatschappijen NEPROM (zie: www.NEPROM.NL). Deze gedragscode geeft aan hoe bedrijven zorgvuldig met beschermde dier- en plantensoorten op bouwplaatsen kunnen omgaan. Voor het verstoren van soorten uit tabel 3, evenals het verstoren van bezette vogelnesten en jaar rond beschermde vogelnesten dient een ontheffing aangevraagd te worden.

Het onderzoeksgebied bestaat bijna volledig uit intensief beheerd soortenarm grasland en een smalle strook struweelrand met enkele bomen. Het plangebied behoort mogelijk tot het functionele leefgebied van sommige algemene- en weinig kritische zoogdieren-, amfibieënsoorten en vogels. Van de vogels die in het gebied nestelen zijn uitsluitend de bezette nesten (eieren/jonge vogels) beschermd, niet de oude nesten of de nestplaats. Werkzaamheden die leiden tot het verstoren van vogelnesten dienen buiten de voortplantingsperiode van vogels uitgevoerd te worden.

De in het onderzoeksgebied voorkomende zoogdieren- en amfibieënsoorten staan vermeld in tabel 1 van de Ff-wet. Voor deze soorten geldt een algemene vrijstelling voor het verstoren, verwonden en doden. De amfibieën- en zoogdiersoorten benutten het gebied hoofdzakelijk als foerageergebied. Mogelijk overwinteren sommige amfibieën in de strooisellaag onder de struweelrand. Om dieren in winterrust niet te verstoren dient de struweelhaag bij voorkeur in de nazomer gerooid te worden. Omdat de dieren incidenteel en in lage aantallen in het gebied voorkomen hoeven er geen nadere maatregelen in het kader van de algemene zorgplicht uitgevoerd te worden. De voorgenomen activiteit heeft geen negatief effect op beschermde soorten zoals vermeld in tabel 2-3 van de Ff-wet. Er hoeft geen nader onderzoek uitgevoerd te worden en er hoeft geen ontheffing ex. art. 75C van de Ff-wet aangevraagd te worden.

Het onderzoeksgebied ligt niet in een natura 2000-gebied dat is aangewezen als vogelrichtlijngebied. Het gebied is van belang als foerageergebied voor ganzen en zwanen. Door de voorgenomen activiteit gaat foerageergebied voor deze soorten verloren. In een apart onderzoek (voortoets²) dient het effect van de voorgenomen activiteit op duurzame instandhoudingsdoelen van het Natura 2000-gebied getoetst te worden.

² De voortoets/oriëntatiefase houdt in dat in overleg met het bevoegd gezag een globale toetsing (voortoets) wordt gedaan waarmee een indicatie wordt verkregen over de mogelijke negatieve effecten en welke procedurele vervolgstappen nodig zijn. Als tijdens de voortoets/oriëntatiefase al duidelijk wordt dat er zeker geen negatieve effecten zijn dan is er geen vergunningplicht en hoeft de initiatiefnemer verder niets te doen. In het andere geval volgt een nadere toetsing. Deze fase helpt initiatiefnemers om in een vroeg stadium een overzicht te krijgen wat aan onderzoek en procedures (en daarmee tijd en kosten) noodzakelijk zal zijn. Dit kan helpen om in een vroeg stadium het succes op realisatie van de activiteit te toetsen en zo nodig de activiteit aan te passen.

Bijlagen:

Bijlage 1. De natuurkalender

Bijlage 2. Toelichting Flora- en faunawet

Bijlage 3. fotobijlage

Bijlage 1 Natuurkalender

	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
houtopstanden												
afzetten / hakhoutbeheer												
dunnen												
verwijderen opslag / exoot, nazorg												
heg afzetten												
knotten												
opsnoeien / opkronen												
hoogstam wintersnoei												
hoogstam zomersnoei												
bomen met winterslaapplaats vogels												
vleermuisbomen zomerverblijf												
vleermuisbomen paarplaats												
das												
hazelmuis struweel en hakhoutbeheer												
boomkikker struweel												
Grazige vegetaties												
maaïen vochtig/nat grasland												
maaïen droog schraalgrasland												
Wateren												
poel opschonen												
boomkikker wateren												
geelbuikvuurpad kleinschalig												
geelbuikvuurpad grootschalig												
Gebouwen m.b.t. vleermuizen												
zomerverblijf												
winterverblijf												

Optimale periode voor werkzaamheden.

Acceptabele periode voor werkzaamheden.

De werkzaamheden verrichten onder voorwaarden zoals beschreven in protocol.

Geen werkzaamheden in deze periode.

Wanneer er wel gewerkt moet worden is een ontheffing verplicht.

Bijlage 2

Toelichting Flora en faunawet

Algemeen

De Flora- en faunawet regelt (onder andere) de bescherming van kwetsbare en bedreigde inheemse planten en diersoorten. Onder de algemene verbodsbepalingen (Artikelen 8 t/m 18) worden handelingen verboden die kunnen leiden tot het vernielen van beschermde inheemse planten op hun groeiplaats en beschermde inheemse dieren in hun natuurlijke leefomgeving. Zo is het onder meer verboden om beschermde inheemse planten te plukken, verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enige wijze van hun groeiplaats te verwijderen. Daarnaast is het verboden om inheemse beschermde diersoorten opzettelijk te verontrusten dan wel hun nesten, holen of andere voortplantingsplaatsen of vaste rust- of verblijfplaatsen te beschadigen, vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

De Ff-wet biedt onder Artikel 75 de mogelijkheid tot het verkrijgen van een ontheffing van de in de Artikelen 8 t/m 18 genoemde verbodsbepalingen. De genoemde vrijstellingen worden alleen verleend in zoverre er geen 'andere bevredigende oplossing bestaat en indien geen afbreuk wordt gedaan aan een gunstige staat van instandhouding van de soort.

Om te bepalen of ontheffing kan worden gekregen moet aan verschillende voorwaarden worden voldaan:

- Er dient inzicht te bestaan in het voorkomen van wettelijk beschermde dier- en plantensoorten in het projectgebied;
- Er dient inzicht te bestaan in de mate waarin de voorgenomen activiteiten dusdanig negatieve effecten hebben op soorten dat de 'gunstige staat van instandhouding' in het geding is.

Indien dit het geval zou zijn, dient aangegeven te worden welke mitigerende maatregelen getroffen worden om de negatieve effecten op de 'gunstige staat van instandhouding' te voorkomen. Indien de mogelijke negatieve effecten niet volledig gemitigeerd kunnen worden, dient aangegeven te worden op welke wijze de effecten gecompenseerd zullen worden.

Toelichting Flora- en Faunawet, Wijzigingen Artikel 75 (AMvB)

Sinds februari 2005 is een Algemene Maatregel van Bestuur van kracht worden, waarin wijzigingen inzake art. 75 zijn opgenomen. De wijzigingen in deze AMvB betekenen een zekere verruiming van ontheffing en vrijstelling: niet in alle gevallen is een ontheffingsaanvraag meer nodig.

Globaal betekent dit het volgende:

Er zijn een drietal soortenlijsten waarvoor verschillende richtlijnen zijn. Deze zijn in toenemende mate van 'zwaarte':

Tabel 1: (soorten als egel, haas, bruine kikker, Zwanenbloem, Dotterbloem)

Voor activiteiten die te kwalificeren zijn als bestendig beheer of ruimtelijke ontwikkelingen, geldt een vrijstelling voor de soorten van tabel 1. Voor deze activiteiten hoeft geen ontheffing aangevraagd te worden. Voor andere activiteiten dient wel een ontheffingsaanvraag te worden aangevraagd (lichte toets).

Tabel 2: (soorten als div. orchideeën, vogels)

Voor activiteiten die te kwalificeren zijn als bestendig beheer of ruimtelijke ontwikkelingen, geldt een vrijstelling voor de soorten van tabel 2, mits activiteiten worden uitgevoerd op basis van een door de minister van LNV goedgekeurde 'gedragscode'. Hetzelfde geldt voor alle vogelsoorten. Een gedragscode moet zelf door aanvrager worden opgesteld en worden goedgekeurd door het ministerie van LNV. Voor andere activiteiten dient wel een ontheffingsaanvraag te worden aangevraagd (uitzondering bepaalde vogelsoorten: zie 3)

Tabel 3: (echte kritische soorten bijlage IV HR/VR)

Dit is de zwaarste categorie, waarbij ook voor beheer de vrijstelling beperkt is. Voor andere activiteiten is ontheffing nodig, waarbij een uitgebreide toets dient te worden verricht (behalve het criterium 'geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding' ook 'dwingende redenen van openbaar belang', mogelijkheden van alternatieven e.d.). De procedure is vastgelegd in een stappenplan. Hierin is vermeld in welke gevallen de Ff-wet niet van toepassing is, of dat een ontheffing moet worden aangevraagd.

Naast een verbod op het doden en verwonden (Art. 9 Ff-wet) en het opzettelijk verontrusten (Art. 10 Ff-wet) van vleermuizen, is het tevens verboden om verblijf- en voortplantingsplaatsen weg te nemen, te verstoren en aan te tasten (Art. 11 Ff-wet). Belangrijke migratie- en foerageergebieden die van belang zijn voor de instandhouding van een vaste rust- of verblijfplaats van de soort op populatieniveau, vallen hier ook onder. Daarnaast vallen ook tijdelijke, seizoensgebonden, verblijfplaatsen (bijv. hollen) of standplaatsen die van belang zijn voor de gunstige staat van instandhouding van een soort op populatieniveau of per exemplaar hieronder (Min. EL&I 2011).

De verbondsbepaling genoemd in artikel 11 van de ff-wet worden enkel overtreden wanneer de door dit artikel beschermde vaste rust- en verblijfplaatsen hun specifieke functie niet meer naar behoren kunnen vervullen. De vaste rust- of verblijfplaats kan hierdoor niet meer dezelfde functie aan beschermde dier- of plantensoort bieden als voorheen

In Bijlage 1 worden de tabellen van de AMvB nader verklaard. In de brochure 'Buiten aan het werk' van het ministerie LNV is bovendien een toelichting op deze AMvB is te vinden (zie website dienst Regelingen van het Ministerie van Economische zaken, Landbouw en Innovatie).

Zorgplicht

In de Flora- en faunawet is een zorgplicht opgenomen.

Artikel 2, lid 1: Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving.

Artikel 2, lid 2: De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in ieder geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor flora of fauna kunnen worden veroorzaakt, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten voor zover zulks in redelijkheid kan worden gevegd, dan wel alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevegd teneinde die gevolgen te voorkomen of, voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.

De zorgplicht geldt altijd en voor alle planten en dieren, of ze beschermd zijn of niet, en in het geval dat ze beschermd zijn ook als er ontheffing of vrijstelling is verleend. De zorgplicht betekent niet dat er geen dieren mogen worden gedood, maar wel dat dit, indien noodzakelijk, op zodanige wijze gebeurt dat het lijden zo beperkt mogelijk is.

Bijlage 3. Fotobijlage
Impressie van het onderzoeksgebied

